

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/8/2020
Identifikačné číslo spisu: 5611209837
Dátum vydania rozhodnutia: 17.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5611209837.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Soňa Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobkyne Z., bytom v E., zastúpenej advokátom JUDr. Miroslavom Koníčkom, so sídlom v Ružomberku, A. Bernoláka 6 proti žalovaným 1/ A., bytom v E., 2/ A., bytom v F., 3/ Ing. Z., bytom v F., 4/ Z., bytom v T., 5/ A., bytom v F., žalovaní 2/ až 5/ zastúpení advokátkou JUDr. Katarínou Pialovou, so sídlom v Žiline, Hollého 7, o určenie vlastníckeho práva a iné, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 10C/244/2011, o dovolaní žalovaných 2/ až 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 05. júna 2019, sp. zn. 7Co/64/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.
Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 26. septembra 2018, č. k. 10C/244/2011-717 vo výroku I. určil, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v spoluvlastníckom podiele vo veľkosti 1-ica nehnuteľností špecifikovaných vo výrokovej časti rozhodnutia; vo výroku II. žalovaným 1/ až 5/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne na vlastné náklady odstrániť plot postavený na pozemku špecifikovanom vo výrokovej časti rozhodnutia, v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku III. konanie o odstránenie žumpy, kovového stĺpa, spodnej zahnutej časti odkvapovej ríny a vývodu spalín umiestnených na nehnuteľnostiach špecifikovaných vo výrokovej časti, zastavil. Vo výroku IV. vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Vo výroku V. priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 50% z celkových trov konania a voči žalovaným 1/ až 5/ spoločne a nerozdielne v rozsahu 50% z celkových trov konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 137 písm. c/, § 144, § 145 ods. 2, § 146 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 126

ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd dospel k záveru, že v danej veci je preukázaný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Konštatoval, že medzi stranami sporu je sporný priebeh hranice medzi pozemkami parc. č. PK 55 a PK 56. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že hranica medzi týmito pozemkami prebieha tak, ako bola zakreslená v znaleckom posudku Ing. N.. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že pozemky vytvorené geometrickým plánom Ing. A. z pozemkov zapísaných ako parc. č. E.a parc. č. E., označené v geometrickom pláne ako parc. č. E. a parc. č. E., boli vytvorené z pôvodného pozemku parc. č. PK 56. Uviedol, že závery znalca neboli v rozpore s inými vykonanými dôkazmi, výpoveďami svedkov, ktorí uviedli, že žalovaný 1/ postavil plot na pozemku žalobkyne (resp. jej právnych predchodcov) a listinnými dôkazmi predloženými Obcou E., týkajúcimi sa výstavby plotu v roku 1984. Mal za to, že žalovaní nepreukázali skutočnosti spôsobilé spochybníť závery znaleckého posudku. Súd taktiež nedospel k záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním k pozemku v rozsahu ohraničenom plotom, keď nemal za preukázanú dobromyseľnosť držby žalovaných. Zároveň dospel k záveru, že žalovaní nenadobudli vlastnícke právo k uvedenému pozemku ani na základe rozhodnutí, na ktoré poukazovali. Súd nemal za preukázané ani tvrdenie žalovaných, že už v minulosti boli určené hranice medzi pozemkami parc. č. PK 55 a PK 56. Vzhľadom na uvedené súd určil, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v spoluvlastníckom podiele 1-ica k pozemkom vytvoreným geometrickým plánom

Ing. N. č. 10C/244/2011-5/2018, ktorý tvorí neoddeliteľnú prílohu rozsudku.

Súd mal v konaní za preukázané, že žalobkyňa je spoluvlastníčkou pozemkov vytvorených geometrickým plánom Ing. N. č. 10C/244/2011-5/2018, označených ako parc.

č. E. a parc. č. E., ako aj pozemku parc. č. E., zapísaného

na liste vlastníctva č. XXX, pričom zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že oplotenie rodinného domu súpisné číslo XXX, je v časti umiestnené na uvedených pozemkoch.

Preto žalovaným 1/ až 5/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne, na vlastné náklady odstrániť oplotenie v časti umiestnenej na uvedených pozemkoch. Súd žalovanými navrhnuté kontrolné znalecké dokazovanie nevykonával, nakoľko zistený skutkový stav umožňoval vo veci rozhodnúť a vykonávanie ďalšieho dokazovania by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti. Navyše súd nemal za preukázaný ani dôvod pre nariadenie preskúmania znaleckého posudku,

keď argumentácia žalovaných takýto postup neodôvodňovala. Taktiež žalovaní včas nenavrhlí vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania. Súd zároveň neprihliadol ani na žalobkyňou predložený znalecký posudok Ing. T.. Súd konanie čiastočne zastavil (v časti

o odstránenie vecí), nakoľko žalobkyňa vzala žalobu v tejto časti späť a žalovaní s čiastočným späťvzatím súhlasili. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP. Proti uvedenému rozhodnutiu podali žalovaní 2/ až 5/ odvolanie.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 05. júna 2019,

sp. zn. 7Co/64/2019 vyslovil, že rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorými konanie zastavil a štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 50% z celkových trov konania, ako odvolaním strán sporu nenapadnutých, ponecháva nedotknutý; rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a žalobkyňi priznal vo vzťahu k žalovaným 2/ až 5/ spoločne a nerozdielne nárok

na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd dospel k záveru,

že okresný súd vykonával vo veci dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver, svoje rozhodnutie náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil.

Odvolací súd považoval odvolacie námietky žalovaných 2/ až 5/

za nedôvodné. K tvrdeniu žalovaných o rozpornosti vyjadrení Ing. A. a záverov znaleckého posudku poukázal, že menovaný v znaleckom posudku, ako aj vo výpovedi pred súdom uviedol, že vychádzal zo všetkých údajov, ktoré mu kataster mohol poskytnúť, s geometrickým posudkom Ing. K. sa nestotožnil, nakoľko ten zameral iba to, čo videl, teda existujúci stav. Nestotožnil sa ani so stavom THM, podľa ktorého mala hranica pozemkov ísť podľa plotu. Odvolací súd taktiež ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalovaných, že sú spolu so žalovanou spoluvlastníkmi pozemkov, z ktorých majú plot podľa rozhodnutia súdu odstrániť. Zároveň

sa nestotožnil ani s námietkou žalovaných o nevykonateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku týkajúceho sa odstránenia plotu. K ďalším odvolacím námietkam uviedol, že s týmito sa

vysporiadal súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, pričom s týmto odôvodnením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal voči žalovaným 2/ až 5/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 2/ až 5/ (ďalej aj „žalovaní“). Namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Rozhodnutie odvolacieho súdu považovali za nedostatočne odôvodnené, keď z jeho odôvodnenia nie sú zjavné všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie. Taktiež z neho nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Mali za to, že súd sa účinne nezaoberal ani odvolacími námietkami, keď jasne a zrozumiteľne nepodal odpoveď na námietku o nevykonateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, taktiež sa nevysporiadal s námietkou, že hranicu medzi pozemkami nie je možné technicky určiť. Zároveň namietali, že odvolací súd sa nezaoberal ani ich námietkou týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu považovala dovolanie žalovaných za nedôvodné a navrhovala, aby ho dovolací súd zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaní 2/ až 5/, v neprospech ktorých bolo rozhodnuté, zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolatelia vyvodzovali prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaných, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Žalovaní tvrdia, že procesným postupom krajského súdu došlo k zásahu do ich práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu

konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania vecí (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1Cdo/228/2017, 2Cdo/220/2017, 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/35/2018, 8Cdo/56/2017, 1VCdo/2/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018), nezistil však žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

10. V danom prípade žalovaní v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietali nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. K tejto ich námietke je potrebné uviesť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 (aplikovateľné aj po zmene právnych predpisov, vystihujúce podstatu § 420 písm. f/ CSP), právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

11. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

11. 1. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľov, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. V prejednávanej veci sa odvolací súd v odôvodnení svojho (dovoláním napadnutého) rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie vecí. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v podstatných bodoch naň odkázal. Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami (bod 7. rozsudku).

Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalovaní tak neopodstatnene namietali existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

12. Pokiaľ dovolatelia zároveň mienili namietat aj neúplne a nesprávne zistenie skutkového stavu súdmi nižšej inštancie, ako aj, že sudy nevykonali všetky navrhnuté dôkazy, najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch

R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj na rozhodnutia 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad

tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných 2/ až 5/ nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

14. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.